

("Службени гласник Републике Србије", број 52/05)

На основу члана 43. став 4. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 53/95 и 135/04),

Влада Републике Србије доноси

УРЕДБУ
О ЗАШТИТИ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
«ШАРГАН – МОКРА ГОРА»

Члан 1.

Подручје планине Шарган и мокрогорске котлине ставља се под заштиту као предео изузетних одлика под именом «Шарган – Мокра Гора» и утврђује за заштићено природно добро од изузетног значаја, односно I категорије (у даљем тексту: Предео изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора»).

Члан 2.

Предео изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» ставља се под заштиту ради очувања и унапређења разноврсности и лепоте предела, разноврсности и богатства дивљег биљног и животињског света а посебно очувања угрожених, ретких и ендемичних врста биљака, животиња, њихових заједница и високих старих шума црног и белог бора, очувања и одржавања квалитета главних чинилаца животне средине (вода, ваздуха и земљишта), објеката народног градитељства, "Шарганске осмице" и етно-комплекса "Дрвенград" и примера и облика традиционалног начина живота, планског уређења простора и одрживог развоја туризма, пољопривреде и шумарства, а у интересу науке, образовања, културе и рекреације.

Члан 3.

Предео изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» налази се на подручју општине Ужице и обухвата делове територија катастарских општина Мокра Гора, Кремна и Семегњево укупне површине 3678,23 ha, од чега је 2156,38 ha у државној својини, а 1521,86 ha у приватној и другим облицима својине.

Опис граница Предела изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» са графичким приказом одштампан је уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Предела изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» успостављају се режими заштите I, II и III степена, и то:

1. Режим заштите I степена, укупне површине 351,98 ha, на следећим местима:
 - 1) Јеловац, површине 56,55 ha, КО Мокра Гора и КО Кремна, ГЈ "Шарган", одељење 20. у целости,
 - 2) Клисура Дубошца, површине 106,01 ha, КО Кремна, ГЈ "Шарган", одељења 62, 63. и 64. у целости,
 - 3) Међедова љеска, површине 116,30 ha, КО Мокра Гора, ГЈ "Мокра Гора-Кршање", део одељења 46. и одељења 48. и 49. у целости,
 - 4) Ограђеница, површине 73,12 ha, КО Мокра Гора, ГЈ "Мокра Гора-Кршање", делови одељења 38. и 47;
2. Режим заштите II степена, укупне површине од 1187,46 ha, на следећим местима и потесима:

1) Брдо Вао, површине 157,01 ha, КО Мокра Гора, ГЈ "Мокра Гора-Кршање", део одељења 53. и земљиште у приватној својини између границе Предела изузетних одлика "Шарган-Мокра Гора" на западу и северозападу, одељења 52. и 56. ГЈ "Мокра Гора-Кршање" и Подстењског потока и подножја брда Вао на истоку и северу,

2) Тусто брдо-Божурица, површине 439,80 ha, КО Мокра Гора, ГЈ "Мокра Гора-Кршање", одељења 39. и 40. у целости и делови одељења 38, 46. и 47. ГЈ "Мокра Гора-Кршање", одељење 36. ГЈ "Мокра Гора-Пањак" у целости и земљиште у приватној својини у оквиру наведених одељења ГЈ "Мокра Гора-Кршање" и између те газдинске јединице и одељења 36. ГЈ "Мокра Гора-Пањак",

3) Шишатовац, површине 115,94 ha, КО Мокра Гора, ГЈ "Шарган", одељења 34, 35. и 36. у целости,

4) Ђога-Козја стена, површине 474,71 ha, КО Мокра Гора, КО Кремна и КО Семегњево, ГЈ "Мокра Гора-Пањак", одељења 51, 52, 53, 54, 55, 59. и 60. у целости, ГЈ "Шарган", одељење 65. у целости и део земљишта у приватној својини између вододелнице на брду Ђога, одељења 59. и 60. ГЈ "Мокра Гора-Пањак" и одељења 62. ГЈ "Шарган";

3. Режим заштите III степена, укупне површине 2138,77 ha, КО Мокра Гора и КО Кремна, на осталом делу Предела изузетних одлика "Шарган-Мокра Гора".

Члан 5.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена забрањује се:

1) изградња индустријских објеката, складишта индустријске робе, објеката за фармерски узгој стоке и живине већег габарита, других привредних објеката и објеката комуналне, саобраћајне и енергетске инфраструктуре чије грађење, реконструкција и рад могу изазвати неповољне промене особина и квалитета земљишта, вода, ваздуха, живог света, шума, лепоте предела и културних добара;

2) изградња и реконструкција стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и викенд објеката изван грађевинских реона и грађевинског земљишта утврђених и проглашених у складу са законом, а до доношења одговарајућих планова забрањена је изградња објеката пољопривредних домаћинстава изван постојећих грађевинских парцела;

3) експлоатација минералних сировина, осим планског отварања привремених позајмишта грађевинског или украсног камена за локалне потребе;

4) разградња и други видови оштећивања и уништавања објеката који по својим архитектонско-грађевинским одликама, времену настанка и намени представљају споменике народног градитељства;

5) прекомерно, нестручно и непрописно коришћење и сеча шуме;

6) брање, сакупљање, убијање и друге радње којима се уништавају или угрожавају биљке и животиње заштићене као природне реткости;

7) преоравање земљишта, крчење шума и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процесе јаке и ексцесивне водне ерозије и неповољне промене изгледа предела;

8) одлагање и бацање комуналног смећа и отпадака пољопривредних домаћинстава изван места одређених за ту намену, одлагање расходованих возила;

9) одлагање отпада грађевинског материјала, амбалаже, индустријског и другог отпада, нерегулисано складиштење стајског ђубрета;

10) руковање отровним хемијским препаратима и нафтним дериватима на начин који може проузроковати загађивање земљишта и вода;

11) нерегулисано испуштање отпадних вода домаћинстава, туристичко-угоститељских, услужних и других објеката;

12) запуштање и закоровљавање обрадивог пољопривредног земљишта, путева, водотока и површина за рекреацију, народне светковине и друге скупове, земљишта у путном и водном појасу, окружењу културних добара, историјских споменика и јавних чесми.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена, осим забрана из става 1. овог члана забрањује се:

1) изградња објеката, осим реконструкције, адаптације и санације затечених зграда, путева, електро, телефонске и водоводске мреже, непокретних културних добара, спомен-обележја, јавних чесми и других објеката на постојећим грађевинским парцелама;

2) експлоатација минералних сировина, укључујући привремена позајмишта, детаљна геолошка истраживања и коришћење камена и другог материјала везаних за наведена истраживања;

3) каптирање извора ради водоснабевања;

4) лов, осим санитарног одстрела и планских активности на регулисању бројности дивљачи и риболов, изузев у научноистраживачке сврхе;

5) чиста сеча и крчење шуме, одлагање и депоновање посечене дрвне масе у шуми и крај путева, сеча највећих, репрезентативних и најстаријих стабала дрвећа и примерака ретких и значајних врста дрвећа и жбуња;

6) садња, засејавање и насељавање нових врста биљака и животиња страних за природни, изворни живи свет западне Србије, осим на малим површинама и у строго контролисаним условима у циљу хортикултурног уређења рекреативних површина;

7) улазак моторних возила у шуму и кретање изван шумских путева, осим у оквиру шумарских радова и у посебно утврђене службене сврхе;

8) ложење ватре, камповање, паркирање возила, брање и сакупљање гљива, шумских плодова, биљака и животиња, осим на местима и на начин који ће се посебно утврдити.

На површинама на којима је утврђен режим заштите I степена забрањују се коришћење природних богатстава и све активности изузев научних истраживања и ограничене едукације.

На подручју Предела изузетних одлика "Шарган-Мокра Гора" обезбеђује се: неговање и унапређење уредности, чистоће, амбијенталне разноврсности и лепоте предеоног лика и високог квалитета чинилаца животне средине; уређење и одржавање дворишта и окућница постојећих пољопривредних домаћинстава, викендица, културних добара, јавних, службених и других објеката; планска изградња нових објеката уз стручно и пажљиво утврђивање грађевинских реона и правила грађења; одржавање објеката "Шарганске осмице", "Дрвенграда", јавних чесми и уређење површина на којима се налазе; одржавање јавних, сеоских и шумских путева; очување и обнављање објеката народног градитељства (кућа, вајата, бунара, амбара/кошева, сеника, качара, воденица и др) и уређење места на којима се налазе; сакупљање, конзервација и чување предмета, алата и опреме везаних за традиционални сеоски живот, сакупљање, очување и планско гајње старих сорти воћа и других биљних култура и аутохтоних раса домаћих животиња; одржавање живица на међама парцела и очување усамљених примерака или група шумског дрвећа на ливадама, њивама, поред путева и у двориштима; праћење стања, очување и увећање разноврсности аутохтоног живог света, посебно ретких и у другом погледу значајних биљних и животињских врста, њихових популација и станишта; побољшање стања фонда ловне дивљачи, постављање наменских објеката и опреме за потребе њене прихране, чувања и надзора; примена мера у газдовању шумама којима се осигурава умерено повећање површина под шумским екосистемима и побољшање њихове структуре и здравственог стања, посебно у погледу заступљености виших узгојних типова и већих дебљинских разреда,

количине и квалитета дрвне масе, разноврсности и аутохтоности флористичко-дендролошког састава; изградња, инфраструктурно опремање и уређење простора за потребе рекреације и туризма, образовног и научног рада и планинарских активности.

Члан 6.

О Пределу изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» стара се Туристичко удружење «Мокра Гора» из Мокре Горе (у даљем тексту: старалац).

У обављању послова старања, старалац :

- 1) чува заштићено природно добро и спроводи утврђене заштитне режиме, односно прописане забране и правила унутрашњег реда;
- 2) обележава заштићено природно добро и његове границе и границе површина у режиму заштите I и II степена;
- 3) доноси програм управљања, акт о унутрашњем реду и чуварској служби, годишњи програм управљања и извештај о његовом извршавању;
- 4) иницира доношење одговарајућих урбанистичких планова и других докумената којима се уређује изградња објеката и организација простора;
- 5) организује спровођење програма управљања, а посебно подстиче и прати израду и примену програма и пројеката развоја туризма, пољопривреде, уређења предела, санације и рекултивације оштећених и деградираних површина, истраживања, очувања и презентације културно-историјских вредности, мониторинга и заштите живог света, научноистраживачког и образовног рада.

Члан 7.

Заштита и развој Предела изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» спроводи се према програму управљања који се доноси као средњорочни документ за период од пет година.

Програм управљања из става 1. овог члана нарочито садржи:

- 1) дугорочне циљеве заштите и развоја, услове, мере, погодности и органичења за њихово остваривање;
- 2) приоритетне задатке на чувању и одржавању заштићеног природног добра, уређењу предела и изградњи објеката, заштити живог света и биолошке разноврсности, коришћењу природних богатстава (првенствено пољопривредног земљишта, шума и вода) и развоја на њима заснованих привредних активности, развоју туризма и рекреације и осталих функција заштићеног природног добра (наука и образовање, планинарство, ловство), заштити културних добара, објеката народног градитељства и етнографских и фолклорних обележја и вредности, промоцији и приказивању заштићеног природног добра;
- 3) динамику и субјекте реализације програмских задатака
- 4) средства потребна за реализацију програма управљања, као и начин њиховог обезбеђења;

На програм управљања из става 1. овог члана, на који су претходно прибављена мишљења министарстава надлежних за послове туризма, науке, просвете, просторног планирања, урбанизма и изградње објеката, пољопривреде, шумарства, водопривреде и финансија, сагласност даје министарство надлежно за послове заштите животне средине (у даљем тексту: министарство),

Програм управљања из става 1. овог члана остварује се кроз годишњи програм управљања. Годишњи програм управљања за наредну годину, заједно са извештајем о остваривању програма у текућој години старалац доставља министарству до 15. децембра.

Члан 8.

Старалац је дужан да обезбеди унутрашњи ред и чување заштићеног природног добра у складу са актом који доноси уз сагласност министарства.

Актом из става 1. овог члана утврђују се правила за спровођење прописаног режима заштите, а нарочито: начин и услови понашања посетилаца, власника и корисника непокретности при кретању, боравку и обављању делатности на заштићеном природном добру, услови и поступак планирања радова на изградњи објеката и уређењу простора, услови заштите приликом обављања научних истраживања, као и начин чувања и одржавања заштићеног природног добра.

Правила одређена актом из става 1. овог члана и друге неопходне информације за спровођење режима заштите, старалац је дужан да јавно огласи и на погодан начин учини доступним посетиоцима и корисницима.

Члан 9.

Средства за заштиту и развој Предела изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» обезбеђују се из прихода остварених обављањем делатности стараоца, од накнаде за коришћење заштићеног природног добра, из буџета Републике и из других извора у складу са законом.

Члан 10.

Програм управљања и годишњи програм управљања Предела изузетних одлика «Шарган – Мокра Гора» старалац ће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

До доношења докумената из става 1. овог члана старалац ће послове заштите и развоја обављати према привременом програму управљања који ће донети у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове уредбе, уз сагласност министарства.

Старалац ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе извршити идентификацију граница заштићеног природног добра и површина у режиму заштите I и II степена на катастарским плановима и на терену, израдити и у јавном гласилу објавити попис граничних катастарских парцела, уз претходну сагласност министарства.

Члан 11.

Планови уређења простора, шумске, ловне, водопривредне, пољопривредне и друге основе и програми који обухватају заштићено природно добро усагласиће се са Просторним планом Републике Србије и програмом управљања из члана 7. ове уредбе.

Члан 12.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-3741/2005-001

У Београду, 17. јуна 2005. године

Влада Републике Србије

Потпредседник
Мирољуб Лабус, с.р.

ОПИС ГРАНИЦА ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА "ШАРГАН-МОКРА ГОРА"

Од почетне тачке, на Голој глави (кота 1166 m надморске висине), на западном делу гребена планине Шарган, граница иде на запад вододелницом преко Путног брда до Равног камена одакле скреће вододелницом на југ до локалног пута, наставља путем до северне границе одељења 53. ГЈ "Мокра Гора - Кршање", обилази га са северне и западне стране и стиже до Ивера, наставља ка југоистоку вододелницом до локалног пута за Тимотијевиће, скреће локалним путем ка југоистоку и стиже до северне границе одељења 52, обилази ово одељење са запада и наставља западном границом одељења 51, 50, 46, 40, 39. и 38. ГЈ "Мокра Гора - Кршање", стиже до најјужније тачке одељења 38, напушта границу тог одељења и наставља праволинијски према истоку кроз приватно земљиште, сече реку Камишну и иде истим правцем приватним земљиштем до брда Божурица и јужне границе одељења 36. ГЈ "Мокра Гора-Пањак", наставља даље границом овог одељења до његове најисточније тачке, затим у правој линији пресеца приватно земљиште правцем истоксевероисток, долази до одељења 51. ГЈ "Мокра Гора-Пањак", наставља јужном границом одељења 51, 55. и 59. исте газдинске јединице до вододелнице на месту званом "Шпијунски ливаци", одакле скреће на североисток вододелницом на темену брда Ћога до коте 723 m нв, долази до границе одељења 62. ГЈ "Шарган", сече реку Камишну и наставља ка североистоку границом тог одељења пратећи трасу локалног пута до превоја између Скакавца (1038 m нв) и Округлице (1037 m нв), скреће прво ка северозападу дуж границе одељења 63. и 64. а затим ка југозападу границом одељења 64. исте газдинске јединице, односно низводно коритом десне саставнице реке Камишне до коте 772 m нв, скреће ка северозападу коритом безименог потока до границе одељења 36. ГЈ "Шарган", наставља у правцу севера границом одељења 36. и 18. до најсеверније тачке одељења 18. а затим кроз приватно земљиште, спушта се вододелницом до корита потока, наставља до магистралног пута Ужице – Вишеград, скреће на запад јужном границом путног појаса до најсеверније тачке шумског одељења 22. ГЈ "Шарган" (које је изван заштићеног природног добра), савија према југу границом тог одељења до чворне тачке одељења 20. и 21, наставља ка југозападу границом одељења 21. до трасе старог пута Ужице-Вишеград, пресеца пут и наставља истим правцем до границе одељења 30. где повија у правцу западсеверозапада дуж границе одељења 30, 28, 27. и 26. ГЈ "Шарган" до почетне тачке на Голој глави.